

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök úr részére

Országház

BUDAPEST

VII-2/2576-1/2007.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Miniszterelnök Úr 2007. június 8-án a Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztje polgári tagozata kitüntetés adományozására tett előterjesztést Horn Gyula volt miniszterelnök számára.

Tájékoztatom Miniszterelnök Urat, hogy az előterjesztést az alábbi indokok alapján nem írom alá, a kitüntetés adományozását megtagadom.

1. Az Alkotmánybíróság 2007. július 3-án kihirdetett 282/G/2006. számú határozata (ABh.) megállapította, hogy az állami kitüntetésre való érdemesség legfőbb mércéje a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje. Az alkotmányos értékrend az Alkotmányban, mint normában megjelenő, illetve az Alkotmányból levezethető értékek összessége. Az ebbe az értékrendbe ütköző, vagy attól eltérő értékrend alapján való előterjesztés vagy adományozás ellentétes az Alkotmánnyal.

Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a köztársasági elnök kitüntetés-adományozási hatásköre tartalmi, érdemi döntési jogot foglal magában, amely kiterjed az alkotmányos értékrendbe ütköző kitüntetési előterjesztés teljesítésének megtagadására is. A köztársasági elnök ezzel tudja teljesíteni azt a kötelességét, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjét a kitüntetési eljárásban érvényre juttassa.

2. Miniszterelnök Úr az előterjesztést Horn Gyula számos érdemével indokolja, a nyolcvanas évek közepétől a jelenkorig terjedő időből. Ezeket nem áll szándékomban vitatni. A kitüntetési előterjesztés vizsgálatát azonban nem lehet csupán az előterjesztésben megnevezett indokokra korlátozni, hiszen az erre szorítkozás nem

biztosítaná, hogy a kitüntetés adományozása valóban összhangban legyen az alkotmány értékrendjével. Vagyis a köztársasági elnöknek nem egyes elszigetelt érdemeket kell minősítenie, hanem arról kell gondoskodnia, hogy a kitüntetés adományozása ne sértse az Alkotmány értékrendjét. A kitüntetési előterjesztés tartalmi vizsgálatának az Alkotmánybíróság szerint is része az előterjesztésben szereplő, kitüntetésre javasolt személy érdemességének a vizsgálata. Ennek során az államfő által alkalmazható alkotmányos mérce a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje (Abh. III. 5. utolsó bekezdése). Különösen egy olyan magas kitüntetésnél, mint a Köztársasági Érdemrend nagykeresztje, szükséges ezért a kitüntetésre javasolt személy egész életútját mérlegelni. Magyar állampolgár kitüntetése esetében a kitüntetés alapjául szolgáló érdemek nagyságán kívül a felterjesztendő személy közéleti szerepének figyelembevételét egyébként a kitüntetési törvény az előterjesztő miniszterelnök számára is előírja.

3. Az 1956-os forradalom és szabadságharc célkitűzései – Magyarország függetlensége, a többpárti demokrácia, a jogállamiság és a szabadságjogok – mai Alkotmányunk alapértékei is. Az 1956-os forradalom tagadása a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjének tagadása. A forradalmat eltipró Kádár-rendszer és a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendje viszont egymással össze nem egyeztethető. Ezt az Alkotmánybíróság is sokszor megállapította – legutóbb a kitüntetési Abh.-ban is, amikor kimondta, hogy a rendszerváltás előtti és a rendszerváltás utáni társadalmi berendezkedéshez kötődő alkotmányos értékrendek egymással össze nem egyeztethető értékrendet jelentenek. A forradalom ötvenedik évfordulóján tartott összes beszédemben figyelmeztettem arra, hogy nem lehet egyszerre Kádár örökösének és '56 örökösének lenni. Nem kaphatja meg Horn Gyula ugyanazt a kitüntetést, amelyet Király Béla megkapott.

4. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány értékrendjével ellentétes tevékenységnek értékelte a karhatalmi alakulatban való szolgálatot 1956-1957-ben (60/1994. (XII. 24.) AB határozat, ABH 1994. 355-356.). Az egyes fontos tisztségeket betöltő személyek ellenőrzéséről és a Történeti Hivatalról szóló 1994. évi XXII. törvény (Átvilágítási törvény) alapján létrehozott II. számú Bizottság 1997. augusztus 26. napján kelt határozatában megállapította, hogy Horn Gyula 1956-1957-ben karhatalmi alakulatban teljesített szolgálatot. A Bizottság ezért felszólította Horn Gyulát, hogy a határozat

közlésétől számított 30 napon belül országgyűlési képviselői, valamint miniszterelnöki tisztségéről mondjon le. Mivel a miniszterelnök e felszólításnak nem tett eleget, a Bizottság a döntését nyilvánosságra hozta (Magyar Közlöny 1997. évi 93. száma). A Bizottság ugyanezen indokok alapján az 1999. január 20-án kelt határozatában ismételten megállapította Horn Gyula országgyűlési képviselő érintettségét (Magyar Közlöny 1999. évi 25. száma).

5. Horn Gyula a forradalom 50. évfordulója alkalmából azt nyilatkozta a Die Welt című napilapnak, hogy a felkeléssel együtt sok bűnöző került szabadlábra, akik veszélyeztették a biztonságot. A pufajkás osztagban ő a törvényes rendet védte.

Az 56-os forradalom ilyen minősítése ellen már tavaly decemberben, az 1956. december 8-i sortűz áldozataira emlékezve feleltem szavam Salgótarjánban:

„1956-ban az volt az alapkérdés: forradalom, vagy ellenforradalom. Kádár rendszere arra épült, azon állt és bukott, hogy 56-ot ellenforradalomnak minősítette. S ma is egyértelműen le kell szögeznünk, hogy nem lehet viszonylagossá tenni az elhatárolást. A forradalom szemszögéből a Kádár-rendszer keletkezése, megszilárdítása, s ezen belül a forradalom megtorlása nem tűrhet el semmiféle, sem jogi, sem erkölcsi igazolást.

Salgótarjánban a helyi és a Budapestről hozott karhatalmisták, valamint a szovjet katonák lötték a fegyvertelen tömeget. Különösen fájó, hogy a forradalom ötvenedik évfordulóján a külföldön legismertebb magyar politikusok egyike azt tudatta a világgal, hogy a pufajkások csak a törvényes rendet védték – hiszen a bűnözőket kiengedték a börtönökből.

Nem lehet erről a nyilatkozatról hallgatni – nehogy beleegyezésnek tűnjön.

Vajon akik nem határolódnak el, lelkük mélyén valóban forradalomnak tartják-e 1956-ot? Hiszen így azt is lehetne mondani, hogy a törvényes rendet védték azok a bírák, akik az embereket szinte üzemszerűen ítélték halálra. Magam hallottam, hogy a Nagy Imre-per bírója is így nyilatkozott. Azt az úgynevezett törvényes rendet,

amely még saját jogszabályai szerint is törvénytelenül működött, a forradalom és mai rendszerünk szemszögéből csakis elítélni és elvetni lehet.”

Horn Gyula karhatalmista volta 1956-ban, és különösen akkori szerepének értékelése és vállalása a forradalom ötvenedik évfordulóján 1956 értékeiről való állásfoglalás is. Egykori tette és mai állásfoglalása olyan alapvető ellentétben állnak a Magyar Köztársaság alkotmányos értékrendjével, hogy Miniszterelnök Úr előterjesztését Horn Gyulának az indokolásban felhozott érdemeire tekintettel sem teljesíthetem.

Budapest, 2007. július 4.

Üdvözlettel:

Sólyom László